

Насильство в українських школах.

Агресія і залякування однокласників є серйозною проблемою в Україні, Дослідження показують, що таке явище зустрічається серед українських підлітків удвічі частіше, ніж у європейських країнах. Згідно з дослідженням, проведеним у чотирьох київських школах, 34% учнів були жертвами цькування, 43% – знущалися над однолітками хоча б раз у житті, а 13% – були організаторами. Про це повідомила Любов Найдьонова, заступник директора з наукової роботи Інституту соціальної та політичної психології НАПН України.

Новий метод знущання – у соціальних мережах

В 90-х роках, уже в незалежній Україні, й справді в столичних школах була присутня "дівчина". Старші учні забирали обіди у молодших чи збирали з них кишенькові гроші. Нещодавно в Україні з'явився новий метод цькування однолітків – у соціальних мережах і він притаманний не лише школярам . У будь-якому колективі, як дитячому, так і дорослому є ніша низько-статусних членів колективу, з якими не хочуть спілкуватися, яких уникають. Насправді, до цькування справа доходить зрідка. Найчастіше це трапляється, коли мова йде про якісь яскраво-виражені особливості учня. І так само це має місце в дорослих колективах. Просто дорослі можуть справлятися зі своїми емоціями, у них більш розвинута саморегуляція, а в дітей – у меншій мірі. Тому це частіше доходить до асоціальних явищ найчастіше саме в дитячих колективах. Явище, коли кілька дітей нападають на одного з однолітків і намагаються всіляко його "зацькувати", досить поширене в Україні і поширюватиметься далі, констатують фахівці. І в першу чергу агресію в підлітків викликає засилля жорсткості на телебаченні. Батьки мають відслідковувати, які телевізійні програми дивиться дитина і яким фільмам віддає перевагу.

І одна із причин – сучасний медіа-простір, тобто інформаційний простір, який нас оточує – це те, що діти бачать по телевізору. На тих фільмах і матеріалах, вони вчаться цькувати своїх однокласників. Коли я працюю і з батьками, і з сім'ями – ми про це теж говоримо. Про те, що відповідальність батьків – навчити дитину співпрацювати з іншими дітьми. Крім того, лише батьки можуть відслідковувати, що дитина дивиться і які моделі поведінки вона із телебачення, із фільмів бере собі.

Сьогодні загалом на обліку в міліції перебувають 14,5 тисяч неповнолітніх. Проте це різні напрямки правопорушень. Окремої статистики хуліганства у школі немає. На облік в міліції дитину ставлять після 2-го правопорушення. І проводять профілактичну роботу.

Досить часто дитина в школі незахищена. Взагалі є фізичне, а є психологічне насильство. І багато дітей констатують, що вони зазнають образ, штовхання. По відношенню до себе більше половини дітей говорять про це. У нас система ще з радянських часів побудована таким чином, що школа намагається приховати цю інформацію, виправити ці всі речі саме в школі. Тому дуже рідко ця інформація виходить за межі школи. Хіба що вже батьки звертаються в органи внутрішніх справ тощо. Бо школа «не хоче виносити те сміття, яке в них є, тому що потім буде покарана»,

Відповідальність неповнолітніх

Насправді покарати неповнолітніх агресорів практично неможливо, зазвичай їх лише ставлять на облік, за умови наявності свідків і кваліфікованого розслідування, Більшість випадків підліткового насильства залишаються невідомими. Люди звертаються у міліцію лише у випадках, коли завдані тілесні ушкодження щонайменше середньої тяжкості.

За українським законодавством, до кримінальної відповідальності притягують осіб, яким виповнилося 16 років. Проте за тяжкі злочини: вбивство, умисне нанесення тілесних

ушкоджень, звалтування, крадіжки, грабежі, розбої, злісне та особливо злісне хуліганство – з 14 років. Починаючи з 90-х років, у нас і повага до вчителів, і якість викладання неухильно знижується. Втрачений престиж професії вчителя і, на жаль, педагогічний професіоналізм. Педагог повинен не тільки навчити, а й виховати, але для цього до нього має бути повага вихованців. Він повинен для них бути авторитетний. Якщо цього немає, то процес виховання стає досить складним. І тут необхідно, напевно, бути дуже харизматичним педагогом, для того щоб впливати на тих, кого ти вчиш. Точно так само погіршилася, на жаль, організація навчального процесу в самих школах. Зовсім погано з організацією виховного процесу. У цьому винні не тільки педагоги, але в тому числі і керівний склад школи, а також ті органи, в чиєму веденні вони знаходяться: райвно і облвно і так далі, аж до Міністерства освіти.

Ну і, нарешті, третя сторона проблеми - це батьки. Від того, що діти отримують в сім'ї, як їхні батьки навчать дивитися на навколишній світ, залежатиме те, якими людьми вони виростуть. Є сім'ї, в яких дітям не приділяється жодної уваги. І це не стосується неблагополучних сімей, зустрічається таке і в цілком благополучних. Просто тато і мама зайняті зароблянням на життя, боротьбою за місце під сонцем, а на дитину не вистачає часу.

Також варто відмітити ще один момент. Всі живі люди: і діти, і вчителі. І від емоційних зривів, навіть у найбільш благополучних суспільствах, в дуже благополучні часи, ніхто застрахований не був. Головне, щоб цьому була дана професійна оцінка і зроблені відповідні висновки. Тоді це якоюсь мірою навчить оточуючих. А якщо непритомніти і звинувачувати і ту й іншу сторону, з цього нічого, крім чергового новинного приводу, чи не вийде.

Насильство в школі – буденна реальність для багатьох людей в усьому світі. Переслідування, знущання, погрози онлайн, образи – все це має негативний вплив на школяра та його успіхи в навчанні. Подивимося, що стоїть за насильством у школах і що можна зробити аби зупинити його.

Як попередити насильство в школах?

Знущання в школах – це один з найнебезпечніших видів насильства. Якщо діти потрапляють в такі ситуації кілька разів – це свідчить про те, що у школах потрібно змінити чимало. Сьогодні існують три способи попередити знущання, всі три потрібно застосовувати. Перший спосіб: загальні застереження до всіх учнів, емоційне та соціальне виховання. Друге застереження стосується учнів у групі ризику, і третє – до кривдників та їхніх жертв, їхній відсоток невеликий, однак ми стали свідками суттєвих проявів насильства.

Насильство не стається лише в класі. Воно трапляється з учнями, які почуваються відокремленими від інших, які змінюються, стають сумними, починають гірше навчатись. Наша робота – повідомити родинам.